Selgitavad märkused, mis on lisatud üldise grupierandi määruse sihipärase läbivaatamise ettepaneku teises väljaandes tehtud muudatuste juurde

Komisjon algatab teise avaliku konsultatsiooni üldise grupierandi määruse sihipärase läbivaatamise teemal, et reageerida Covid-19 pandeemia põhjustatud enneolematule kriisile. ELi liikmesriigid püüavad toetada kriisi majandusliku mõju leevendamist kõigis majandussektorites. Komisjon tunnistab olukorra tõsidust ja on avaldanud ajutise raamistiku, milles selgitatakse, millal riigi sekkumine praeguses kriisiolukorras on kooskõlas siseturu toimimisega. Samas tuleb jätkata ka valmistumist kriisijärgseks perioodiks, et viia üldise grupierandi määruse sihipärane läbivaatamine lõpule järgmise mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) kohaldamise ajaks.

Selgitavate märkuste eesmärk on täpsustada ja selgitada peamisi muudatusi, mis on tehtud järgmise mitmeaastase finantsraamistiku juurde kuuluvas üldise grupierandi määruse muutmise ettepanekus pärast esimest avalikku konsultatsiooni, võttes arvesse selle käigus saadud tagasisidet. Muudatused on välja toodud kõigis kõnealuse ettepaneku kolmes valdkonnas:

- Euroopa territoriaalse koostöö projektid;
- programmi „Horisont 2020“ või programmi „Euroopa horisont“ raames kvaliteedimärgise saanud teadus-, arendus- ja innovatsiooniprojektid ning programmi „Horisont 2020“ või programmi „Euroopa horisont“ raames kaasrahastatavad projektid ja *Teaming* meetmed;
- riiklik rahastamine koos InvestEU vahenditest toimuva rahastamisega.

Euroopa territoriaalne koostöö

Üldist grupierandi määrust käsitleva ettepaneku ajakohastatud versioon sisaldab seoses Euroopa territoriaalse koostööga järgmisi peamisi muudatusi.

- Abi osakaal. Komisjon on kõigi projektipartnerite puhul viinud artiklis 20 kavandatud abi osakaalu vastavusse Euroopa territoriaalse koostöö määruses sätestatud kaasrahastamise määraga, et lihtsustada Euroopa territoriaalse koostöö projektide haldamist ja vähendada halduskoormust.
- Aruandlus- ja järelevalvetingimused. Komisjon on lihtsustanud artikli 20a alusel antavate piiratud abisummade puhul aruandlus- ja järelevalvetingimusi. Eesmärk on võtta arvesse Euroopa territoriaalse koostöö projekte, millesse on kaasatud suur hulk osalejaid, kellest igaüks saab väga väikeseid abisummasid, mistõttu peetakse asjakohaseks halduskoormust piirata.

Teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon

Üldist grupierandi määrust käsitleva ettepaneku ajakohastatud versioon sisaldab seoses teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooniga järgmisi peamisi muudatusi.

- Täpsustused. Täpsustatud on mitut sätet, näiteks programmi „Horisont 2020“ ja programmi „Euroopa horisont“ alusel lubatud rahastamismäära käsitlevaid sätteid. Lisaks on komisjon avaliku konsultatsiooni raames saadud märkuste põhjal jätnud abikõlblike tegevuste mõistete seast välja tehnoloogilise valmiduse taseme algse selgituse, et oleks selge, et algselt kavandatud selgitus ei pidanud kaasa tooma sisulist muutust. Et suurendada selgust ja parandada loetavust, on komisjon jaganud teadus- ja

arendustegevuse ning innovatsiooniga seotud algselt kavandatud artiklid neljaks eraldi artikliks, milles käsitletakse 1) kvaliteedimärgise saanud projektidele antavat abi, 2) Marie Skłodowska-Curie meetmetele ja Euroopa Teadusnõukogu kontseptsiooni tõestamise meetmetele antavat abi, 3) kaasrahastatavatele teadus- ja arendusprojektidele antavat abi ning 4) *Teaming* meetmetele antavat abi.

- Programmist „Euroopa horisont“ kaasrahastatavate projektide ühtne minimaalne rahastamismäär. Et lihtsustada kaasrahastatavate projektide elluviimist, kohandati programmist „Euroopa horisont“ rahastatavate projektide minimaalset rahastamisnõuet nii, et nüüd kehtib ühtne 30 % suurune minimaalne rahastamismäär.
- Institutsioonilised Euroopa partnerlused. Komisjon on selgitanud ka seda, et liikmesriikide panus programmis „Euroopa horisont“ määratletud institutsioonilistesse Euroopa partnerlustesse on abikõlblik, kui järgitakse programmi eeskirju ja projektid valitakse välja sõltumatute ekspertide poolt.

InvestEU

Üldist grupierandi määrust käsitleva ettepaneku ajakohastatud versioon sisaldab seoses programmiga „InvestEU“ järgmisi peamisi muudatusi.

- Mõisted. Võttes arvesse esimese avaliku konsultatsiooni raames saadud märkusi, on komisjon viinud mitu mõistet vastavusse InvestEU määruses esitatud mõistetega (nt mõisted „ELi tagatis“ ja „rakenduspartner“) ning üldises grupierandi määruses juba olemasolevate mõistetega (nt mõiste „innovaatiline ettevõte“).
- Rahastamiskünnised (artiklid 56e ja 56f). Avaliku konsultatsiooni käigus leidis mitu märkuste esitajat, et teatavad teavitamiskünnised on liiga madalad (nt taastuvenergia puhul) ning et VKEde eri liiki rahastamise teavitamiskünnistes on põhjendamatud erinevused. Komisjon on asjakohaseid rahastamiskünniseid kohandanud, pidades silmas vajalikku seost 16. jaos sätestatud (kogurahastamise) künniste ja olemasolevates üldise grupierandi määruse sätetes kehtestatud praeguste teavitamiskünniste vahel (mis on esitatud abisummade künnistena).
- Abikõlblikkuse tingimused (artiklid 56e ja 56f). Sidusrühmad ja liikmesriigid andsid märku vajadusest kohandada artikli 56e lõike 2 hinnatingimusi (nt hinnakujundus ei peaks otseselt viitama IBORi määrale) ning artikli 56e lõike 11 punkti b kohaseid VKEde laenude ja tagatiste kestuse piiranguid. Uues ettepanekus käsitletakse neid küsimusi. Lisaks on komisjon lihtsustanud artiklis 56f sätestatud tingimusi, et hõlbustada finantsvahendajate kaudu äriliste eesmärkidega laenutoodete pakkumist InvestEU raames.
- Projektide kategooriate lisamine / väljajätmine (artikkel 56e). Komisjon on selgitanud ja lisanud mitmeid projektide kategooriaid, mille puhul kohaldatakse uue 16. jao kohast lihtsustatud korda. Komisjon on lisanud uue sätte energiatõhususse tehtavateks investeeringuteks ja innovatsiooniklastrite rajatiste ehitamiseks või ajakohastamiseks antava abi kohta. Samas on komisjon välja jätnud sellist tüüpi projektid, mis enamikul juhtudel on oma laadilt mittemajanduslikud (nagu investeeringud raudteetaristusse). Lisatud on ka mitu lairibataristuga seotud projektide kategooriat, mis on rahastamiskõlblikud Euroopa ühendamise rahastu ja programmi „InvestEU“ alusel.
- Hindamisnõue. Komisjon on selgitanud, et üle 150 miljoni euro suuruste riigiabikavade hindamise nõuet kohaldatakse siis, kui riiklikud vahendid kombineeritakse InvestEU vahenditega.

Järgmised sammud

Pärast käesolevat avalikku konsultatsiooni vaatab komisjon määruse eelnõu sidusrühmadelt saadud tagasiside põhjal läbi ning lõplik versioon võetakse eeldatavasti vastu 2020. aasta lõpuks, st aegsasti enne järgmise mitmeaastase finantsraamistiku kohaldamise algust.